

Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna 2014 och 2015

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 20 september 2016 att ge finansutskottet tillfälle att yttra sig över skrivelse 2015/16:145 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt de regionala utvecklings- och investeringsbankerna. Yttrandet ska lämnas till utrikesutskottet senast den 18 oktober 2016.

Finansutskottet har beslutat att yttra sig över de delar i skrivelsen som rör finansutskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Skrivelse 2015/16:145 omfattar perioden 2014–2015 och redogör för verksamheten i Afrikanska utvecklingsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, Europarådets utvecklingsbank, Europeiska investeringsbanken (EIB), Interamerikanska utvecklingsbanken, Internationella valutafonden (IMF), Nordiska investeringsbanken, Nordiska miljöfinansieringsbolaget och Världsbanksgruppen.

Skrivelsen behandlar de frågor som präglat institutionerna under perioden och regeringens prioriteringar inom området. Det handlar t.ex. om övervakningen av den globala ekonomiska utvecklingen, utlåning och resurser och styrning och inflytande i organisationerna. Dessutom redovisas utvecklingen inom vissa tematiska områden, t.ex. demokrati och mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljö, klimat och energi, sviktande och konfliktdrabbade länder samt god samhällsstyrning.

Information inför IMF:s och Världsbankens årsmöten 2016

Den 29 september 2016 informerades finansutskottet och utrikesutskottet om årsmötena i Washington av finansminister Magdalena Andersson, riksbankschef Stefan Ingves och statssekreterare Ulrika Modéer. Finansministern redogjorde bl.a. för IMF:s syn på det världsekonomiska läget, IMF:s övergripande ekonomiska rekommendationer och aktuella policyfrågor inom IMF. Riksbankschefen redogjorde bl.a. för IMF:s resurssituation och frågan om nya bilaterala lån till IMF.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet yttrar sig över de delar i skrivelsen som ligger inom finansutskottets beredningsområde. Det handlar bl.a. om övervakningen av den globala ekonomin och enskilda länders ekonomiska politik, institutionernas utlåning och resurser, inflytandet i och styrningen av de internationella institutionerna samt institutionernas egen resultatstyrning och resultatredovisning.

Inledningsvis vill utskottet understryka vikten av att riksdagen får löpande och adekvat information om utvecklingen och verksamheten i de internationella finansiella institutioner som Sverige är medlem i. Institutionerna spelar en extremt viktig roll i dagens turbulenta ekonomiska värld, och Sverige bidrar med omfattande resurser till institutionernas verksamheter. Genom regeringens skrivelser och genom regeringens och Riksbankens information till riksdagen inför IMF:s och Världsbankens årsmöten får riksdagen möjlighet till inflytande över Sveriges agerande i

institutionerna. Utskottet uppskattar också att utskottet nu även får del av regeringens och Riksbankens snabbrapport över diskussionerna på årsmötena.

Utskottet konstaterar att finanskrisen och den utdragna nedgången i den globala ekonomin fortfarande präglar institutionernas arbete. Deras utlåning ligger fortfarande betydligt högre jämfört med nivån innan finanskrisen, och flera omfattande resursförstärkningar har genomförts under de senaste åren. En del av förstärkningarna har varit tillfälliga. Det fortsatt osäkra världsekonomiska läget gör också att det är svårt att bedöma institutionernas framtida resursbehov.

Som framgår av regeringens skrivelse och regeringens och Riksbankens information inför IMF:s och Världsbankens årsmöten i oktober 2016 pågår det för närvarande en diskussion om IMF:s resurser. IMF vill bl.a. ersätta de omfattande bilaterala lånen som ett ganska stort antal länder, däribland Sverige, gav IMF i början av 2010-talet och som förfaller under 2016 och 2017, med nya lånen. Om inte de bilaterala lånen ersätts skulle IMF:s utlåningskapacitet minska med omkring en tredjedel.

Utskottet delar regeringens uppfattning i skrivelsen att de internationella finansiella institutionerna ska ha tillräckliga resurser för att i ekonomiskt och finansiellt turbulenta perioder kunna bidra till finansiell stabilitet och ekonomisk utveckling. För svensk del är det särskilt viktigt när det gäller IMF. Sverige är en liten, öppen ekonomi med stor utrikeshandel och är därför mycket beroende av stabila marknader och ett väl fungerande internationellt betalningssystem. IMF bör, enligt utskottets uppfattning, ha de resurser som krävs för att kunna ge stöd till länder som har betalningsbalansproblem och, inte minst, för att skapa förtroende på de internationella finansmarknaderna för att IMF har tillräckligt med medel för att hantera krissituationer och motverka att länderna ställer in sina betalningar. Utskottet delar också regeringens bedömning att det är viktigt att göra en bred översyn av IMF:s resursbehov och bl.a. ta ställning till i vilken utsträckning man kan förlita sig på tillfälliga resursförstärkningar från medlemsländerna eller om det behövs ett mer permanent kapitaltillskott.

Vid sidan av resursfrågan kommer det enligt skrivelsen även att påbörjas en bredare diskussion om IMF:s roll i det internationella finansiella systemet. I likhet med regeringen välkomnar utskottet en sådan diskussion och anser att det är viktigt att man drar lärdom av IMF:s centrala roll som krishanterare under de senaste årens finansiella och ekonomiska kriser. I detta sammanhang är det angeläget att man analyserar IMF:s roll och förhållande till regionala utvecklingsbanker och finansieringsmekanismer.

I anslutning till resursdiskussionen i bl.a. IMF lär frågan om inflytande bli aktuell. Frågan om inflytande är viktig för legitimiteten i institutionernas verksamhet. Utskottet delar regeringens ståndpunkt att medlemsländernas inflytande bör återspegla deras ekonomiska betydelse i världsekonomin. Samtidigt vill utskottet betona vikten av att små och välutvecklade länder som Sverige, som ger betydande finansiella bidrag i förhållande till sin storlek, får ett rimligt inflytande på verksamheten. Utskottet delar även regeringens

uppfattning att graden av ekonomisk öppenhet bör påverka medlemsländernas inflytande i institutionerna.

Utskottet välkomnar att flera av de internationella finansiella institutionerna under de senaste åren har infört nya låneformer och nya låneramverk för att anpassa sin verksamhet till nya utmaningar, t.ex. naturkatastrofer och epidemier, men också till nya utmaningar i spåren av finanskrisen och den låga internationella tillväxten. Ett nytt inslag i Europeiska investeringsbankens (EIB) verksamhet är Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi). Utskottet stöder EU:s plan för att öka investeringarna i EU-länderna men anser, i likhet med regeringen, att det är viktigt att EIB:s centrala roll i sammanhanget bibehålls, att alla projekt granskas och bedöms av EIB samt att garantier och finansiering beviljas på genomlysta och objektiva grunder.

Till sist vill utskottet understryka betydelsen av institutionernas arbete med att övervaka och analysera både den globala och regionala ekonomiska utvecklingen och utvecklingen i enskilda länder. Övervakningen förbättrar t.ex. IMF:s möjligheter att förebygga kriser och värna finansiell stabilitet, och det är viktigt att IMF fortsätter att utveckla och förbättra sin ekonomiska övervakning och sin rådgivning. Utskottet välkomnar att IMF under senare år, som en följd av finanskrisen, i ökad grad fokuserat sin övervakning på spridningseffekter mellan länder och regioner och på strukturfrågor. En viktig strukturfråga är betydelsen av kvinnors arbetskraftsdeltagande för ett lands ekonomiska utveckling.

Stockholm den 18 oktober 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Hans Unander (S), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Niklas Karlsson (S), Fredrik Schulte (M), Adnan Dibrani (S), Anette Åkesson (M), Ingemar Nilsson (S), Mathias Sundin (L) och Håkan Svenneling (V).